

UNITÁRIUS ÉRTESÍTŐ

Az Unitárius Egyház — Budapesti Unitárius Egyházközség — Unitárius Misszióház hivatalos havi tudósítója.

Felelős szerkesztő: Dr. Iván László

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Koháry-u. 4. Telefon: Aut. 17-4-24. Előfizetési ára egész évre 4— P, amely beküldhető a budapesti unitárius egyházközség 30.400 sz. postacsekkszámlájára

Nagypéntek

Fekete árnyékok imbolyognak éjszakai fátylak lobogó fényében az Olajfák hegyén... Nagypéntek közeledik, csókkal az ajkán és szögekkel kezében... Fekete árnyékok földre ülve szorongnak egy szabad tűzhely körül a főpap udvarán... fázó kezeiket szaporán nyújtogatják a tűz fölé és várnak... Nagypéntekre várnak... Jézust megkötözött kézzel most vezetik ki a Tanácsteremből... ártatlannak találták és mégis megfeszítik... nagypéntek. Künn az utca felől egy vörös szakálas, dult arcú ember... veri a kaput és követeli, hogy nyissák ki neki... kezében zacskó s karjának minden rándulására ezüstök csörrennek benne... „Eresszetek be,“ — ordítja magából kikelve... örültnek gondolják. — „Nem kell a pénz,“ — sikoltja eszelősen... „ártatlan Jézus,“ s a templom kőpadlóján ezüst dénárok sikongva, jajgatva ütődnek össze és gurulnak szerte-széjjel... késő már!... Nagypéntek. Mennek már... keresztet raktak vállára, — sietve kergetik a vesztőhely felé... három anya könyörög egyszerre: a fiam... a fiam... a fiam... hiába, — nagypéntek van...

Kezeim, lábain lassan csordul a vér... sápadtra fehéredik már a teste... Valahol a jeruzsálemi kertek egyik hatalmas fáján pedig most akasztja magát egy kétségbeesett, dult vonású ember... nagypéntek van... mindenütt nagypéntek...

Ha csak egyszer történt volna meg ez s azután többé sohasem... ha csak egyszer hasított volna vérpatakat a kezünk ütése és azután csókjainkkal ennyhitettük volna... könnyeinkkel felmostuk volna a vérpatakok útját!... Oh ha csak egyszer történt volna meg, hogy állattá feledkezett az ember és elmerülő hajóként a vé-

rengés tengerébe süllyedt!... Ha csak egyszer lett volna Nagypéntek... ha csak egyszer szenvedett volna ártatlanul a Szeretet harminc ezüst pénzért!... Ha csak egyetlen egyszer verték volna véresre az igazság Emberének fejét harminc ezüst pénzért!... de hányszor, oh hányszor fojtották némává az ember ajkait, aki irgalmat, kiméletet, emberséges bánásmódot követelt az embertársainak... hányszor ébredtek szörnyű hajnalokra áldott álmaikból, áldott anyák, ártatlan asszonyok, férfiak, gyermekek... harminc, háromszáz vagy több ezüst pénzért... mennyi vér folyt el és mennyi szív sikoltott azóta. mert fiát, a testvérét, vagy apját kergették a Golgotára harminc ezüst pénzért... hányszor emelkedett gyilkos kés egy szív fölé még harmincnél is kevesebb pénzért... hány lelket adtak el s vettek meg harminc ezüst pénzért... és hányszor nem volt az embernek hova fejét lehajtania, amikor a rókának oduja volt és a madárnak fészke, csak az emberfiának, az emberek kígyómekének nem volt nyugalom párnája még kőből sem, azt is kihuzta alvó feje alól és fejbe vágta az ember... harminc ezüst pénzért...

Ezerkilencszáz évvel ezelőtt született meg az első nagypéntek, de azóta nemcsak ezerkilencszáz nagypéntekünk volt. Nemcsak egy napot mondhatunk évenként nagypénteknek... mostanában majdnem minden napot... Fekete ruhában, fekete bánattal emberek lépkednek egy koporsó után... nagypéntek. Bánatos hangu harangok, könnyes szemü embereket hívnak imádkozni ma is... nagypéntek... Kenyérre gondolunk... nagypéntek. — Gyermekeinkre nézünk, szomorú arcára... — Régi boldogságára, boldog jövődjére... mindenütt nagypéntek... A szívünk álmodik... álmaink nagypéntek. — Munkás munkát keres... fájdalmas nagypéntek...

lelkünk békességet áhit, szeretetre szomjas... az egész világon fájdalmas nagypéntek...

Ki felelős ezért? — Isten?!... Sokan az emberek Istenre háritják és szent nevét szidják, káromolják ezért az életért. Szomoru testvéreim, vajjon kárhoztatható-e az elszakgatott, összetépett ruháért a szabó, aki azt egészben, épen adta nektek?... Felelőségre vonható-e a késes, mert szivenszurtad magad?!... Káromolható-e a hegedűkészítő, mert nem tudsz a mesterhegedüből dallamot kicsalni... vagy átkozható-e Isten a szivért, amit adott, mert nem akarsz sziveddel szeretni?... Hogy nagypéntekké torzult az életed ember, magad vagy az oka, mert Isten a világot szépnek alkotta... Hogy nagypéntek véres, szomoru játéka mindennap megújul, az emberek között, a szomszédok között, a barátok között... a nemzetek között... ezért nem felel más senki, — csak az ember, — ki a Szeretetet mindennap megöli, keresztre feszíti... Haljon meg a szivünkben a Gyűlölet... és meghalt Nagypéntek... Hadd éljen szivedben Szeretet... és meghalt, örökre meghalt Nagypéntek... Mert a Szeretet megszületése, Nagypéntek eltemetése.

Biró Lajos.

ISTEN ELŐTT

BÉKESSÉG NEKTEK!

Mikor azért este vala, a hétnek első napján és mikor az ajtók zárva valának, eljőve Jézus és megállva a közepén és monda nékik: Békeesség nektek.
(János ev. 20. rész 19 v.)

Igy köszöntötte Jézus feltámadása után, az első találkozáskor a magukra maradt és az árvaság fájdalmában békételenkedő tanítványokat. „Békeesség a földön“ így zengett az angyalok hozsannája az ő születésén örvendező világ fölött, mikor az ő csecsemő lelke beleszökkent ebbe a békételenkedő világba. A békeesség evangéliuma zsongott körülötte mindenütt, amerre járt a galileai mezőkön. A színes virágok békésen dugták össze tarka fejeiket s illatlehelletükkel rejtelmes sutogással adták tovább egymásnak a boldog üzenetet: bizony az Isten fia ő. A békeesség melodiáját énekelte feje fölött a mezei pacsirta s boldog volt, hogy imádságos dalát lenn a földön hallgatta az egy Isten fia. Békésre simultak imádkozó lelke körül a Genezáret tó csapkodó hullámai. Jelenlétére isteni nyugalom szállta meg a sok szenvedés terhe alatt kétségbeeső emberlelkeket. Békeesség sugárzott a szeme ragyogásán.

szelid arcán, mikor tanított, mikor gyógyított, akkor is ha ostromozott s a békeesség áldott levegőjét, isteni légkörét kereste mindig, amikor imádkozott... Körülötte békeesség volt mindig az ember, mert ahol ő járt ott mindig Istennel találkozott az ember és az Isten előtt elfelejti önző vágyait az ember, leomlik lelkéről az elégedetlenség, az Isten közelében nincsenek háborúságok, mert ott nem tud olyan hősies, hatalmas lenni az ember, hanem alázatosan iszik a lelke a békeesség melegében mint parányi porszem a fénylő nap hevében s mégis kiemelkedik az Isten alkotásainak sorából és parányi életén az Isten-ség színei s az örökkévalóság lélekképei ragyognak mint a folyópart homokjában a megtört nap-sugarak az elenyészően kicsiny arany szemcséken.

Békeesség nektek!.. Ez a legszebb husvéti szózat. Ez a melodiája Jézus minden tanításának. Ez a szivedobogása a keresztény vallás szentkönyvének: a Bibliának. Békeesség nektek! ez az életető levegője az Úr Jézus minden eszméjének. Ez az égi fény ebben a gyűlölködő életben, melynek világánál az Isten fiának látszik az ember. Ez a talaja és erőforrása minden imádságnak, ez az isteni hangszerré avatója minden templomban minden orgonának ez kölcsönöz fenséges szépséget a hivek ajakán a legegyszerűbb zsoldárnak. Békeesség nektek! Ez az eszme lendíti át a törekény halandó ember lelkét a mulandóság földjéről az örökélet isteni mezőire.

Ez az égi szárnya a földön élő ember életének. Ebben az eszmében az emberek mind testvérekké lesznek... Ezzel váltotta meg Jézus az emberiséget, mert békételen lélekkel s gyűlölködő étellel soha senki sem találja meg az Istent. Isten nélkül pedig csak felajzott indulatok s lelketlen démonok névtelen harca, kegyetlen küzdelme a földön az élet. Békeesség nektek... zeng, az Istentől jön, üzen a husvéti Evangélium. Ezen a reggelen nem zárkozhattok el előle. Ott jár közöttetek s beköszön hozzátok a keresztfeszített Mester. Szeliden s mégis Istentől kapott hatalommal szól s parancsolja hogy: Békeesség nektek. Akik a tegnap még sorotok ellen lázadoztatok, ma békeesség nektek! Akik a tegnap gonosz tervéket szöjtetek, ma az Isten nevében békeesség nektek... Akik még talán sohse imádkoztatok, ma önlelketek üdvösségeként békeesség nektek... Akik a tegnap hitbeli meggyőződésért egymást gunyolták, ma az egyedül megváltó Evangélium az Ur Jézus élete példájának követése nevében békeesség nektek! Nem érzitek, hogy ő erősebb és hatalmasabb

Anyák és lányok . . .

minden embernél s az ő Evangéliuma, istenibb minden más eszménél, miért hallgattok a gyöngébbekre, miért akartok kisebb próféták tanítványai lenni, mikor az ő útján kívül nincs üdvösség a számotokra. Ő a ti nyelveteken szól hozzátok akármilyen nép fiai vagytok. Békesség nektek! Ezt az isteni üzenetet meg kell érteni s meg is kell élni minden embernek, mert ezen áll vagy bukik az élet. Békesség nektek, kik más templomban imádkoztok. Békesség nektek is, akik meg ma sem imádkoztok. Békesség nektek, akik távol keleten háboruskodtok. Békesség nektek is, akik itt közel nyugaton a háborútól való félelmetekben már több mint tíz éve konferenciáztok, megtépett békesség roncsokon. Békesség nektek . . . Óh, hol vagy Uram, te megváltó Jézus, hogy a feltámadás ünnepén tégedet hallgassunk . . . ? Törékeny testedet Istent nem féltő emberek keresztre feszítettek. Onnan áldott, jó lelkek koporsóba tették, sirba temették. Büneiktől rettegő gyáva hősök nehéz kövel befedték. És isteni lelked eszméinek égi erejével leráztad magadról a halál bilincseit s visszajöttél azokhoz, akiket úgy szerettél, hogy az életedet is odaadtad értük, testvéreidhez, az Istent szerető emberekhez és testvéreidhez, a hitetlenkedő bűnösökhöz is. Visszajöttél, hogy az Istentől kapott ígéridben az emberek között örökké élj . . . Hol vagy Uram, te a békességnek áldott fejedelme, tövis koronás királya, hogy megtanuljuk tőled e napon az elfelejtett szent titkot: miképpen lehet békességesen élni. Melyik templomba menjünk, hogy veled lehessünk s veled az Isten közelébe érjünk. Békességes lelked isteni vetésén, romboló viharként pusztít a békétlenkedő emberek gyilkos jégverése . . . Uram, jöjj közelebb hozzánk eszméidben, hogy mi is, mint te, az Isten fiai lehessünk . . .

Istenem, ha nem akarod, hogy gyermeked, az ember, a halál örvényében élje tovább békétlen, bűnös életet, ma, a feltámadás örömműnűpén, engedd, hogy megtaláljuk az élet Mesterét. Megváltó evangéliumával jöjjön el énhozzám, legyen ott minden embertestvéremnél. Zengjen az üzenete minden templomban, minden családi hajlékban, zengjen a szivekben a hozzád vezető ének . . . Testvéreim! A Jézus nevében békesség nektek.

Pethő István.

Csak a nyomdai költségek fedezésére kérjük az evi előfizetési díjat. De sürgősen kérjük!!

Mostanában sokat foglalkoznak újra a nő kérdéssel. Az egyik miniszter beszédében azt fejtegette, hogy nagyjövendelmű közalkalmazott felesége közalkalmazott ne lehessen. Az egyik keresztény párti politikus ugyanebben a kérdésben szólalt fel a parlamentben. Bernáth István a főrendiházban a női lélek válságának az okát abban sejtette, hogy a nők tanulnak s arra kérte a minisztereket, hogy készítsenek statisztikát az egyetemet végzett nőkről, vajjon nem a tanulás-e az oka annak, hogy ma sokkal több nő lesz öngyilkos, mint a mi fiatal korunkban. Ugyancsak Bernáth István a Református Figyelőben írt egy nagyon figyelemreméltó cikket erről a kérdéssel. Cikkéből kicseng a hazafi aggodalma a jövőért, a gyermekért, akinek a sorsa az anyák kezébe van letéve.

A Református Figyelőben igyekeztem rávilágítani a baj okára én is.

Nő és pedagógus létemre én is sokat tündööm ezeken a kérdéseken. Talán érdekelni fogja az anyákat és az apákat, akik bizakodó lélekkel küldik a leányegyesületbe serdülő leányaikat, hogy leányaik vezetője miképpen gondolkodik ezekről a dolgokról s milyen úton próbálja vezetni leánykáikat, hogy erős, öntudatos, hazaszerető és hitű unitáriusok legyenek belőlük: a magyar unitáriusok jövőjének letéteményeseiből.

Itt nem akarok most a nőkérdés gazdasági hátterére bővebben kitérni, csak annyit említek a kereső feleségek elbocsátásáról, hogy ezt a legerkölcstelenebb családellenes merényletnek tartom. Mert vagy szükség van a feleség keresetére, s akkor elválásra kényszerítik anyagi okokból a házastársakat, vagy hivatása, szinte azt merem mondani, isteni küldetése van a nőnek arra a pályára, amelyet betölt s akkor nem lehet a nemzetet megfosztani a nő munkájától. (Mert, ha sem szüksége, sem hivatása nincs állására az asszonynak, ugyis visszavonul a kenyérkeresetől.)

Most tulajdonképpen arra akarok rámutatni, hogy ártott-e nőnek a tanulás vagy nem. *Nem ártott!* A műveltség sohasem ártott meg senkinek sem azzal, hogy kevés. Tehát megárthat a félműveltség, az ítélőképesség fejletlensége, szóval ha nem helyes vezetés mellett, iránytalanul bolyong a fiatal lélek. Sajnos, ma sok fiatal lélek bolyong iránytalanul, keresi az utat s nem találja. Megszakadt a kapcsolat a régi és az új

nemzedék között. Apáink és köztünk is voltak ellentétek. Mindig szembe fog találkozni a múlt és a jövő, akármelyik osztály, akármelyik kor öregeit és fiataljait nézzük is. Nem egészséges fejlődés az, ahol a fiatalember vagy leány csak ugyanazt és ugyanugy akarja elérni, mint ahogy a szülei akarták. Az ember fejlődő lény. Mindenik nemzedék előbbre viszi egy-egy fokkal az emberiséget. Mi meg vagyunk elégedve a saját generációnk eredményeivel, de nem kívánhatjuk az utánunk jövőktől, hogy ők csak a mi általunk elért eredményeken élősöködjenek. *A fiatal-ság mást akar és másképp akarja, mint mi.* Nekik is tér kell erejük, tehetségük kifejtésére. S épen itt kapcsolódunk mi öregek a fiatalok törekvéseibe, átadva nekik tapasztalataink eredményeit. Mit ér a mi munkánk? Mit érünk mi magunk? Annyit érünk, annyit ér a munkánk, amennyi értéket át tudunk adni magunkból a jövő nemzedéknek. Amennyire meg tudjuk velük értetni, hogy a mi tapasztalatainkat hasznukra tudják fordítani. Nem minden gyermek egyforma, egyiknek elég, ha azt mondjuk, ne közeledj a lánghoz, mert megégeted magadat, a másikat (s talán ez az értékesebb) hiába figyelmeztetjük: ő meg akarja próbálni s vérző szívvel engednünk kell, hogy megpróbálja, de — s itt jön a mi munkánk — óvó kezünket észrevétlenül oda kell tartanunk melléje, hogy ne nagyon égesse meg magát, csak annyira, hogy elhiggye, hogy a láng tényleg éget.

Soha még olyan nagy szakadék nem volt a fiatalok és az öregek közt, mint ma. A háboru előtti generáció csak a legnagyobb erőfeszítéssel érheti utól a mai fiatalokat. Ezt a nagy szakadékot nemcsak a háborus lelki világ idézte elő, hanem — és talán főképen az, — hogy a szülők kevesebbet tudnak a világháboru kitörése óta foglalkozni a gyermekeikkel, mint amennyit velünk foglalkoztak. Figyeljük meg azokat a családokat, amelyekben, az Isten különös kegyelme folytán, az apa nem vonult be, az anya nem kényszerült az apa munkáját helyettesíteni foglalkozhatott gyermekeivel, úgy mint annak idején velünk édes anyánk, ilyen helyen nincs meg a nagy szakadék. Ahol a családi élet a régi mederben folyt tovább, ha anyagilag szerényebb keretek között is, a szülő lépést tudott tartani a gyermeke normális fejlődésével: nincs hiba. Ahol a háboru kivitette az apát a frontra, az anyát a kenyérkeresetre: a gyermek lelkiileg el- távolodott a szüleitől. Az élet küzdelmeiben, a kenyérkereset nehéz igájában kimerült szülő nem elég megértő, nem elég türelmes a fiata-

lokkal szemben. Azt szeretné, hogy kritika, gondolkodás nélkül hajoljanak meg előtte. Regen sem sikerült, ma még kevésbé sikerülhet. *Meg- értetni, türelemmel megértetni mindent lehet egy értelmes, fiatal lélekkel, de parancsszóval ma már nem lehet elintézni sem a kommunizmust, sem az Ady kérdést, sem más olyan gondolatot, amely ha előttünk nem kerül szóba, mert számárságnak minősítjük, szóba fog kerülni a hátunk megett; irányítás, tapasztalt vezetés nélkül s akkor végleg elszakadnak tőlünk a fiatalok.*

Keserőség fog felébredni lelkükben a fejlődés útját elzáró öregekkel szemben s mi leszünk az okai, mert nem nézzük mosolygó bölcs szemmel az ifjuság törekvéseit, mert elfelejtjük, hogy mi is voltunk fiatalok.

Dr. Enyedyné dr. Pünkösty Mária.

KÜLFÖLD

Amerika Szabad Egyháza.

Egy jelentés fekszik előttünk. A jelentést az amerikai unitárius és univerzalista egyházak kiküldött dizottságainak tagjai írták alá. A két egyház között már évek óta folytak a tárgyalások abban az irányban, hogy erőiket a közös célok érdekében egyesítsék és ezáltal a tiszta jézusi gondolkodásnak mind nagyobb és nagyobb tömegeket nyerjenek meg. Az univerzalista egyház az amerikai unitárius mozgalommal majdnem egyidőben keletkezett. 1785-ben szervezték meg az első egyházakat, amelyek nevüket onnan kapták, hogy hittek abban, hogy minden ember fejlődése jó véget ér és ebben a valóban keresztényi optimizmusukban hatalmasan szerbeszálltak az örök kárhozát tanával és az Istennek a világra nehezedeő haragját képtelenek és Isten szeretetéhez méltatlannak bélyegezték. Ennek a tannak oly hatalmas képviselői, mint az ókorban Origenes és az újban Schleiermacher, akik ketten minden idők legnagyobb egyházi tanítói voltak. Az univerzalista egyház az unitarizmus megalakulása után ez utóbbinak sok tanát elfogadta: így az istenegység tanát is, viszont az unitárius felfogás magáévá tette az üdvösség egyetemes voltának tanát, s nem sokára a két mozgalom között semmi *tanbeli* különbség nem maradt. Csupán szervezeteik maradtak külön vezetés alatt. Az univerzalista egyháznak 1930. évi adatok szerint 48.649 adófizető tagja volt, akik 580 egyházköz- ségbe voltak szervezve 515 lelkész vezetése alatt. Az unitárius egyház 9.000 taggal multa felül az univerzalistákat s így kb. két egyenlő terjedelmű mozgalom egyesítéséről volt szó,

amikor 1931 május 19-én az unitárius társulat évi közgyűlése úgy határozott, hogy bizottságot küld ki azzal a céllal, hogy az univerzalistáktól kiküldendő bizottsággal beszéljék meg az együttműködés lehetőségét. A két bizottság 1931 decemberében összegyűlt és elhatározta, hogy egy nagyobb keretet létesítenek, amelybe ők maguk mindjárt belépnek, de amelyet mégis nyitva hagynak, hogy a többi hasonló gondolkodású egyházi testületet is oda meghívják együttműködésre és a tiszta jézusi eszmék terjesztésére. Ez a tág keret viseli „Amerika Szabad Egyháza” címet, amely egyházi keretbe belefér az eddigi s a még ezután születendő összes tiszta és szabad vallásos mozgalom. Nagy bölcsességre vallott ez a megoldás, mert így a jövőnek kilátásai mérhetetlenül nagyobbak, mintha a két egyház az egyesülést végrehajtva egy lejárt mozgalommá vált volna.

A Szabad Egyházban az összes tagegyházak megtartják saját szervezetüket, megtartják egy ideig saját nevüket, de hozzáteszik nevükhöz: Amerikai Szabad Egyház. A különböző felekezetekhez tartozó egyházközségek azonban egyesülhetnek, ha akarnak, vagy külön maradhatnak, ha úgy határoznak. De akár így, akár úgy látnák is helyesebbnek az egyes egyházak szervezeti kérdésük megoldását, a munkában feltétlenül egyesülnek. S míg felül volna egy szervezet, amely az egyes felekezeteket közösen képviselné kifelé, addig a belső munka terén a valóságos együttműködés szelleme uralkodnék anélkül, hogy valami közös jogi szervezet egymáshoz kapcsolná a különböző felekezeti egyházközségeket. Ilyen közös munkatéren munkálnák a jövőt a következő egyházi tevékenységekben: az egyháztagok számának növelése, vallásos nevelés, nőszövetség, férfiszövetség, ifjúsági munka, szociális segítség, missziós irodalom, bel-missziói állomások felállítása, rádió, vallásos kiadványok és kiadvállalatok, közös énekkincs, közös nyári konferenciák, egymás vagyonának és berendezéseinek kölcsönös használata, közös vidéki szervezetek és konferenciák, továbbá fokozatos együttműködés a „Nemzetközi kongresszus”-ban.

Ilyen az a nagyszabású terv, amelytől a tiszta jézusi eszmék terjedésének újabb és hatalmasabb fellendülését várják amerikai testvéreink. A terv f. év májusában kerül az Unitárius Társulat évi közgyűlése és 1933. októberében az Univerzalisták Konventje elé. A tervezet az itt hozandó határozat után lép életbe s ezzel az ő egyházi életünk egy új ígérettel lesz gazdagabb. Mi innen a távolból vágyakozva nézünk a messzi Amerika földje felé, ahol a *lelküismereti szabadság* minden mellék tekintet nélkül él és uralkodik az emberek millióinak lelkében. Ahol szabadon lehet hirdetni a jézusi igazságokat és

szabadon lehet bárkit megnyerni az evangélium tiszta, szent ügyének. Ahol így tudják tisztelni az emberi lélek belső megmozdulásait, ahol félelem nélkül lehet követni az Istennek az emberi lélekben felhangzó szózatát, ott valóban létrejöhetnek ily csodás szép megmozdulások, mint amilyenről ez a terv is tanuskodik. Mi innen csak sóvárogva nyújtjuk kezünket feléjük, amerikai testvéreink felé s a jézusi szabadság vissza-visszatérő nagy gondolatától meglátogatva kérdezzük magunkban: mikor leszünk képesek és méltók e roppant erkölcsi felelősséggel járó nagy eszme szívünkbe fogadására.

Iván László.

IFJUSÁG

Unitárius ifjusági konferencia.

Az Unitárius Értesítő márciusi száma röviden beszámolt arról, hogy a nyár folyamára engedélyt kértünk az egyházközség kebli tanácsától ifjusági konferencia rendezésére. A konferencia eszméje nem új. Erdélyben már évek óta tartja az unitárius ifjuság egyetemes szervezete, rendszeren sok résztvevővel. És megrendezi körülöttünk a többi protestáns egyházak ifjusága minden évben. Csak mi engedjük haladni e nagyszerű eszmét és nem volt bátorságunk, hogy táborba hívjuk az ifjuságunkat. Pedig nekünk van a legnagyobb szükségünk az öntudatos tömörülésre és szervezkedésre. Erdélyben még a föld szivedobgásában is benne visszhangzik a Dávid Ferenc 1568-iki nagy predikációja, mellyel meghodította akkor a reformáció eszméiben izzó kis fővárost, Kolozsvárt s utána a Székelyföld népét. A régi emlékek ott zsongnak a szántóvető székely zöldülő vetése fölött a pacsirta dalában s az ősök örökösei hiven ragaszkodnak ma is e beszédes emlékekhez. Az unitárius öntudat ott kemény sziklatalajban gyökerezik s hinti reá az eszme harmatát a két felekezeti gimnázium, néhány unitárius elemi iskola s életdalát csengik-bongják a székely templomok kis harangjai s ifju hittestvéreink mégis szervezkednek, közös problémáikat konferenciák tárgyává teszik. Ebből a szempontból nézve mi sokkal felelősségteljesebb viszonyok között élünk. Az isteni Gondviselés reáültetett bennünket a magyar alföld szárazhomokjára, vagy ideékelt a magyar főváros rohanó életének ütköző pontjára, hol eszmék tűnnek fel és merülnek el a napok eseményeinek árjában. E nagy élettengerben oly kevesen vagyunk, hogy szigetet sem képzelhetünk, csak önkormányosára bizott kis csonakok vagyunk mindnyájan. Egyetlen révpontunk ebben a nagy

élettengerben az egyéni személyes öntudatunk az Evangélium napsugaraiból táplálkozó unitárius hitünk és a Dávid Ferenctől örökölt küzdő képességünk. Ennek a révpontnak a megtalálását fogja szolgálni e nyári ifjusági konferenciánk, melyet az ifjuság kívánsága szerint nem augusztban, hanem június 26-tól július 2-ig bezárólag fogunk megrendezni. Ez az időpont kedvezőbbnek ígérkezik, mert közvetlenül a tanév befejezése után lesz és még nyári vakációja előtt illesztheti be mindenki a programjába. Így azonban nem tudunk csak kb. 30 ifjút elhelyezni, mert Jamboree előtt lehetetlen kölcsönsátrakat szerezni. Éppen ezért rövidesen szétküldjük a jelentkezési ivateket s kérjük ifju testvéreinket mielőbb jelentkezzenek, mert a részvétel lehetőségét a jelentkezés sorrendjében fogjuk biztosítani.

Pethő István.

Képzlet és valóság.

Óriási páholy, benne a világ minden népének képviselői. Mögötte a gödöllői erdő koronája, felette az áldott magyar ég. Megkezdődik a nagyszerű színjáték. Felvonulnak a nemzetek virágai egy-egy cserkészcsapat képében. Minden nemzetbéli szívszorongva várja a maga csapatát. A magyar unitárius asszonyok is a nézők között vannak, ők is visszafojtott lélekzettel várják fiaikat: az unitárius cserkészcsapatot. Még nem látni a fiukat, de a vonuló csapatok zászló erdejéből már magasan kiemelkedve int feléjük az *aranyhimes, magyar és erdélyi színekben játszó szép, új lilomos zászló*. Megkönnyebbült sóhaj hagyja el ajkaikat: hála Istennek, a mieink sem maradnak el a többitől, őket is vezérli, rájuk is oltalmazó szeretettel borul a szép, új csapat zászló, a hitestvéri összetartás új záloga.

Kedves Testvéreink, kik éltek közel és távol, jöjjetek fogjunk össze, hogy ebből a képzeletből valóság legyen! Aldozzatok abból a kevésből, ami még megmaradt, cserkészeink csapat zászlójára, mely nélkül nem jelenhetnek meg a nagy küzdőtéren. Mi, unitárius asszonyok vállaltuk a zászlóanyai tisztet s f. hó 9-én tartott gyűlésünkön jelenlévő testvéreink 150 P előteremtését már vállalták is.

Az adományokat a Nőszövetség címére „zászlóra” jelzéssel kérjük (V. Koháry-u. 4.)

B. E.

**Olvassuk és terjesszük
az Unitárius Értesítőt!**

Havas március.

Irtam: 1932 havas márciusában.

Nem tudom! De úgy tűnik nekem,
Mintha a tavaszt fogvatartanák.
Mátcius megjött s még havas táj,
A fecske, gólya messze jár,
És havasok a fák.

Rügy pattanást, verőfény várunk,
Helyette nagy pelyhekben hull a hó,
S hiába kiáltjuk: hahó! hahó!
Föld, fa, ház, hegy, fehéren fakó,
Befedi a hó.

Az ablaknál állok!
Egy hópehely a szobámba téved.

Szemem a messzeségbe réved.

... Álmodom ... Ajkam rebeg millió panaszt
S kiáltom szinte átszellemülve: Hahó! Tavaszt!
Új, új Tavaszt!

Kolozsvár.

Bede Emil.

HIREK.

Olvasóinknak Jézus feltámadásának évfordulója alkalmával Istentől megáldott, boldog ünnepeket kívánunk. Mondjuk egy szívvel s egy lélekkel: Feltámadott az Ur bizonyly!

Olvasóinkat kérjük, hogy ha még nem tették, előfizetésüket sziveskedjenek megújítani, mert csak annyiban merjük a jövőre terveinket előkészíteni, amennyiben látjuk, hogy a szükséges anyagi fedezet együtt van. Felhívjuk tehetősebb hiveink figyelmét arra is, hogy szegény olvasóink előfizetési kötelezettségét adományaikkal váltsák meg. Eddig ilyen előfizetést kaptunk: Dr. Mikó Gábor 2 példányra (8 P) és dr. Zsakó Andor 3 példányra (12 P) fizettek elő szegény hiveink helyett. A mozgalom egyébként a múlt év végén indult meg s ezt dr. Simon Mihály Pál kezdeményezte, aki 3 példányra (12 P) fizetett elő arra érdemes szegény olvasók helyett. A nemes példa találjon nemes követőkre!

A Duna-Tiszamenti Unitárius Egyházkör évi rendes közgyűlését f. évi május 14-én vasárnap tartja a budapesti V. ker. Kohárv-utcai templomban. Belső embereinknek, az egyházközségek, leányegyházak kiküldötteinek figyelmét felhívjuk erre az alkalomra, amikor ismételt alkalomunk lesz arra, hogy egy év után egymás kezét megfogva, megkérdezzük, hogy mit dolgoztunk s hogy mik a terveink, amelyekkel a jövőben szent céljainkat el akarjuk érni. Most, amikor a vidéken is mindenütt megindul az igazi evangéliumi szellemű unitárius munka, mert érzi mindenki, hogy tennünk kell valamit vallásunkért, most kétszeresen fontos, hogy kö-

zős találkozón beszéljük meg a tervet, a szellemet, a munkát, amelynek egy évig el kell tölteni minden hívő unitárius ember szívét, agyát, kezét. A budapesti egyházközség minden hivatalos résztvevő elszállásolásáról gondoskodik, ha a kiküldetésekről idejében tudomást szerez. A közgyűlés ideje összeesik a Nemzetközi Vásár idejével. Éppen ezért senki se maradjon távol ettől a kétszeresen számottevő alkalmi találkozástól. Lapunk áprilisi és májusi számának hivatalos részében a kellő felvilágosítást mindenki megtalálhatja a továbbiakra nézve.

Unitárius Misszió Házunk Diákinternátusába a felvételi kérvényeket a szokásos kellékekkel felszerelve legkésőbb május hó 1-ig kell benyújtani. Vidéken lakó unitárius hűveink figyelmét felhívjuk erre a nagyon fontos intézményre, ahol főiskolás fiaink megfelelő gondozás mellett unitárius szellemű környezetben tudják tanulmányaikat folytatni.

A Magyarországi Unitárius Egyház Igazgató Tanácsa április hó 21-én, pénteken délután 5 órakor ülést tart (Kohárv-u. 4.) Lapunk hivatalos részében erre a hivatalos meghívó megjelent s felhívjuk rá az egyházi tanácsosok figyelmét.

Jézus szenvedéstörténetét (passió) az idén is mindkét pesti templomunkban éneklí a kar. A Rákos utcában 3/410 órakor, a Kohárv utcában 1/412 órakor kezdődik Nagypénteken az éneklés.

Rádiós Istentisztelet lesz Kohárv-utcai templomban április 30-án, vasárnap 11 óra 15 perckor. Prédikál Bartók Géza polgári lelkész. Erre az ünnepélyes alkalomra felhívjuk a helybeli de különösen vidéki hűveink figyelmét. A szóróvándornokok hívják meg egy rádiós helyre a rádióval nem rendelkező hűveket!

Bibliaóráink április havában szünetelnek. A jövő hónapban újra kezdjük. Május 4 és 18-án csütörtökön este 1/27 órakor a lelkészi irodán gyülekeznek a kör tagjai. — Addig is mindenki buzgón olvassa a bibliáját mindennap.

Az áhítatnapokból egy nagy tanuságot levonhattunk. Középköskolás felső osztályos tanulóink lelkét az Istennek szent lelke megérintette. Hozzászólásaik mély érdeklődésről tesznek tanuságot. De mindennél meglepőbb az az eredmény, hogy 19 ifjú jelentkezett a Biblia-körbe való belépésre. Folyó tanévben egyenlőre a közös bibliakörbe hívjuk meg őket. Jövő évtől kezdve a kellő megoldáson gondolkozni fogunk.

Csendes napok a Ludoviceumban. Március 23-25 napjain a protestáns ludovikás növendékek számára csendes napokat tartottak a három protestáns egyház lelkészei. Az első alkalommal (márc. 23. án) Józán Miklós püsp. vikárius mondott alkalmi beszédet az Isten felé vezető tökéletesség útjairól. Az akadémián tudvalevőleg hét unitárius növendék is van. Veress Jenő ref. tábóri esperes imádkozott és Schulek Tibor ev. tábóri lelkész bibliát magyarázott.

Kérelem. A „Keresztény Magvető” szerkesztősége tisztelettel kéri azokat, akiknek a folyóirat az elmúlt évek-

ben járt, hogy a hátralékos díjaik törlesztését megkezdeni sziveskedjenek; mert a nehéz nyomdai viszonyok miatt nagy sajnálatunkra, a lapot tovább nem küldhetjük. Az unitárius irodalom támogatása s a K. M. olvasása az intelligens unitárius hűvek erkölcsi kötelessége.

A „Keresztény Magvető” f. é. I. fűzetéből több mutatványszámot küldöttünk azzal a szives kérelemmel, hogy aki előfizetni nem szándékszik visszaküldeni sziveskedjék. Eddig egyetlen példány érkezett vissza. Tisztelettel kérjük a mutatványszámokat visszaküldeni, vagy az előfizetési díjat az Országos Központi Hitelszövetkezetnél nyitott folyószámlán „Keresztény Magvető Kolozsvár” címen Budapesten (V. Nádor-u. 22 sz.) befizetni sziveskedjenek.

A szerkesztőség.

Urvacsorai kenyér és bor. A szent jegyek az emlékeztetés jegyei. Akinek van oka emlékezni és magát lélekben megerősíteni, az él ezekkel a jegyekkel. Sőt áldoz is ezekért. Minden gyülekezetben szoktak lenni, akik a Krisztusi szeretetben élők közösségét e jegyekkel megajándékozzák. Szerény, de lélekben felemel áldozatot hoznak. Szomorú volna, ha egy gyülekezet számadásában e jegyekre kiadási tételek fordulnak elő. A két szín alatt kiszolgáltatót urvacsorához a kenyeret állandóan főtisztelendő Józán Miklósné urnő ajánlja fel a Kohárv-utcai templomban. A bort is ő ajánlotta föl a múltban, amíg a papi fizetések lecsökkentve nem voltak.

Az 1932 évi karácsonyi ünnepekre a bort dr. Tóth György egyházközségi gondnoknak afia ajánlotta meg. A husvétí ünnepekre vitéz dr. Lázár János miniszteri titkár afia, pünkösdre özv. Lipkei Arthurné birtokosnő (Szada) nemes lelkű afiai ajánlották meg kegyes adományukat.

A szentmihálynapí ünnepekre dr. Kozma Jenő gondnok afia adománya fogja a szeretetvendégség borát nyújtani.

A kegyes adományokon legyen istennek bőséges áldása a hűvek lelkületében.

Bízunk abba, hogy a nemes lelkű adományozók sorra fognak jelentkezni.

Ugyanez a szeretetteljes adakozás foly Misszióházunkban is.

A periferiák urvacsoráihoz, ahol kevés mennyiség elegendő, a szerényebb viszonyok között élő hűvek is meghozhatják áldozataikat. (r. gy.)

Vasárnapi iskolai értekezlet. Március 26-án Kispesten, a Hungária uti elemi iskolában tartották meg a vezetők harmadik vasárnapi iskolai értekezletüket. Ez alkalommal az értekezletet a kispesti csoport vasárnapi iskolai tanítása kezdte meg, amelyet Szilágyi Tamás vas. isk. vezető afia tartott. Utána a résztvevő többi vezetők együtt maradtak s megbeszélték a látottakat és hallottakat. Kiemelték Szilágyi Tamás afia módszerének ünnepélyes voltát, amely alkalmassá teszi ezt arra, hogy a gyermekek számára a templomozást pótolja. Utána viszont a gyermeki fesztelenség is érvényesült. Megbeszélték a vas. isk. vezetők azt is, hogy május 21-én közös vasárnapi iskolát tartanak a Zugligetben délelőtti egész napos kirándulással egybekötve s erre a kirándulásra egybegyűjtik a főváros és pestkörnyék unitárius tanulóit. A kirándulás anyagi természetű terheinek viselésére egyrészt a csoportok tehetősebb tanulóit, vagy ha ez nem elég, a segítségben kifogyhatatlan nőszövetséget kéri fel. Az értekezletet a vezetőknek közös imája zárta be.

Vasárnapi iskolások kirándulása. Május 21-én vasárnap egész napos kirándulásra viszik a vas. isk. vezetők kis hallgatóikat egy közös helyre, később meghatározandó helyre, esetleg Zugligetbe. Ott lesz az utolsó vas. isk. tanítás is. Szülők is résztvehetnek ezen. Készüljünk erre a szép napra már most a villamosköltség összegyűjtésével. A tehetősebb gyermekek gondoljanak a szegényekre is, és áldozatot hozva ajánlják fel fillereiket, amit cukron, csokoládén megtakarítottak, a szegény gyermekek villamosköltségeire. Így váltsuk valóra azt a sok szépet, amit a vasárnapi iskolában tanultunk. A jó szavak, mesemondók készüljenek egy-egy szép verssel, mesével stb., hadd teljen mindnyájunknak öröme a jövőnek reménységében: a gyermekekben.

A budapesti unitárius egyházközség közgyűlését március 26-án tartotta a szép számban összegyűlt hívek jelenlétében. A 42. zoltár után *Barabás István* lelkész mondott imát. Az elnöki megnyitót *dr. Tóth György* vagyongazdálkodó gondnok tartotta. Beszédében megemlékezett arról az erkölcsi tanító hivatásról, amit az egyházak betöltenek a közműn után lefelé süllyedt nemzedék erkölcsi felemelése érdekében. Ezuttal megemlékezett arról az anyagi nehézségekről, amely kis egyházunknak fennmaradását veszélyezteti. Pótolandónak tartja az anyagi szegénységet bizó, kitartó, küzdő lelki emelkedettséggel. Az egyházközség múlt évi erkölcsi és szellemi munkájáról *Józan Miklós* lelkész elnök számolt be a töle megszokott művészi ihletettséggel. A közgyűlési határozat szerint a jelentés meg fog jelenni lapunkban egész terjedelmében. Az egyházközség számadásait *Zsigmond Lőrincz* pénztárnok terjesztette elő. Először ismertette a VII. Szövetség-utca 18 sz. bérház vételét. Ezt a házat a gróf *Batthyány Ilona* alap és alapítvány összegén kívül Misszióház, Egyházfenntartási alap és a lelkészi nyugdíjalap pénzén vettünk a mellékiadásokkal (illetékek adók stb.) együtt 135.679 P-ért. Azután a Szövetség-uccai ház (alapítványi ház) múltévi számadását ismertette. Ebbe szerepelnek az alapok kamatai, mint az örök alapítvány 1102 P. és az alap 2166 P. kamatai. Ezeknek az összegeknek segítségével tudott segíteni híveink gyermekein az egyházközség amint a nagyalapító végrendelkezett is. Végül az egyházközség számadását ismertette, mely szerint: Bevételek

Egyházi adó	7.460.21 P.
Unitárius értesítő előfizetési díja	1.701.30 „
Perselypénz	503.28 „
Templomház jövedelme	50.326.71 „
Fővárosi segély	2.250.— „
Különféle bevételek	1.769.14 „
Áthozatul az 1931 évről	2.879.74 „
	<u>66.890.38 „</u>

Ezzel szemben a kiadás

Személyi kiadások	17.551.04 P.
Dologi	6.711.05 „
Alapok, adományok	4.440.98 „
Fenntartási alapra	1.335.27 „
Templomház kiadásai	36.411.76 „
1933 évre áthozat	440.28 „
	<u>66.890.38 „</u>

Ezekből a számadatokból láthatjuk a jó sáfár lelkiismeretes munkáját. Aki egyháztagsaink közül még yebb benyomást akar szerezni, az fáradjon el a lelkészi irodába és ott betekintést nyerhet az egyház nehéz vagyoni helyzetéről és arról a gondos előrelátó munkásságról, amelyet a kebli tanács, a gondnokok és a pénztárnok kifejtének az

egyházközség vagyoni egyensúlyának rendbentartására. A boltberek és a lakásberek leszálnak, az adókulcs emelkedik, az egyházi adó lassan folyik be, sokaktól még az a kevés se jő, ami jöhetne. Az egyháznál a lélek a fő, de az egyházi munkához és a gyakorlati kivitelhez pénzre is van szükség. Igaz, hogy a lelki munkáért se lelkészi se világi külön díjazást nem kap, de vannak kiadásai ennek a lelki munkának és megakad, ha nem folyik be rendszeresen az adó. Az alapok számadását a jegyző ismertette. A Bathyány Ilona grófnő örök alapítvány (az alap tőkéje 20.000P.) kamataiból a Protestáns Menza (ahol diákjaink étkeznek) 500 P. segélyben részesült. A Bathyány Ilona grófnő alap (az alaptőkéje 44.800 P.) kamataiból tandíjsegélyekre 151 P. szegény tanulók könyvére 80 P. Leányegyletnek 100 P. Cserkészcsapatnak 250 P. Nőszövetségnek 500 P. jutott. Bővebben indokolni azt hiszem felesleges ezeket az adományokat. Egy része a nagy alapító kívánsága szerint utaltatott ki. A Nőszövetség nagyértékű munkáját melyet a családok lelki és anyagi javára anyagi türelemmel kifejt, mindnyájunk előtt ismeretes. Nekik adott minden fillér olyan mint a krisztusi kenyér: sokakon segít és megadja nekik a lelki békét és az anyagi fennmaradást.

A kebli tanács 1/3-ának kilépésén az a változás történt, hogy *dr. Török Géza* törvényszéki bírósági helyébe megválasztották *dr. Ujlaky Géza* ügyvédet. Az egyházi ügymenetet vizsgáló bizottságot újból megválasztották egy évre és a számvizsgáló bizottság tagjaivá *Fürst Ödön* (elnök) vitéz *dr. Lázár János* (előadó), vitéz *dr. Nyiredy Géza* (jegyző) *László János*, *Dimény Lajos*, *Szabó István*, *Barabás Áron* *dr. Benczédi László*, *dr. Kiss Tamás* és *dr. Kisgyörgy Sándor* kebli tanácsnokot választották meg. Az elnök buzdító és köszönő zárószavai és „Tebenned biztunk” ének elénekélése tették teljessé a nemes és lelkes hangulatban lefolyt közgyűlést.

Nótárius

Figyelemre méltó adatok a könyvtáros 1932-évi jelentéséből: Iktatóra érkezett 131 ügydarab. — Könyvtártagok száma 18. — 17 ajándékozó összesen 8 évfolyam folyóiratot és 172 kötet könyvet ajándékozott. A könyvtár állománya mintegy 7500 drb. — Leltározott 629 mű. — Kölcsönzés 192 esetben történt, kölcsönvettek 426 kötetet. A könyvtárt 590-en látogatták. — Az *Iratmisszió* 78 féle kiadványt tart raktáron (tulnyomó részét a Kolozsvári Iratterjesztő Bizottságtól). — Az év folyamán bizományba jött 832 drb. könyv. Eladatott összesen (1930-óta) 914 drb. — A *Segélykönyvtár*-ban 466 drb. hittankönyv van, ezek közül kölcsön adatott 251 drb. — A könyvtárakat és Iratmissziót az év folyamán megvizsgálta a Könyvtár-Bizottság és *dr. Gaál Kelemen* ig. úr Kolozsvárról és rendben találták.

Barthos Indár tanker. kir. főigazgató úr egy csomó iskolai tankönyvet ajándékozott a Segélykönyvtárnak, amelyekből már kölcsön vehetnek szegény tanulóink.

Az ifjusági konferencia megtartásának tervbevett időpontja módosult. Ugyanis a Brassai Sámuel ifj. egyesület csak abban az esetben volt hajlandó részvételével támogatni a konferenciát, ha az közvetlenül a vizsgák, kollokviumok után tartatik meg. Így arra a belátásra jutottak a konferencia vezetői, hogy június 26 és július 2 közötti héten fogják megtartani, bár így számolni kell azzal, hogy csak 50 fiatal embert tudnak elszállásolni a cserkészcsapat sátrai alá. Későbbi időpontban számítani lehetett volna kölcsönsátrakra is testvércsapatoktól. Ha az a remény valóra válik, hogy esetleg katonai kölcsönsátrat kapnak, úgy minden akadály elhárul a konferencia létszámának esetleges korlátozása előtt.

A könyvtárnoki jelentés amely az iratmissió, az egyházközségi könyvtár és segélykönyvtár múlt évi munkásságáról számol be, azt az öröndetes eseményt eredményezte, hogy az iratmissió lelki vezetését dr. Csiki Gábor missió lelkész vette kezébe.

Percelné Kozma Flóra leányegyesület minden hó első és harmadik vasárnapján délután 1/4 órakor tartja összejövételét a kohári utcai templomházunk tanácstermében. Leányaink lelki vezére dr. Enyedyné dr. Pünkösty Mária szkf. tanár, akinek mai számunkban írt cikkére külön is felhívjuk olvasóink, különösen a lányos édes anyák figyelmét. A cikkben vázolt nemes, magyar unitárius szellem hatja át az egyesület valamennyi tagját. Kérjük az unitárius anyákat, hogy küldjék leányaikat e szépen működő, ma már önálló ifjusági tiszikarral dolgozó egyesület kebelébe, ahol csak jót, nemeset, egyszerűt és szépet tanulnak.

Brassai Sámuel Unitárius Ifjusági Egyesületünk 1933 márc. hó 15-én tartotta meg hazafias ünnepélyét a Rákos u. templomban. Pethő István imája és Ferencz József megnyitója után Péterffy László tartotta meg az ünnepi beszédet, melyben a mai kor ifijuságának márciusi lelkületét méltatta. Kedves vendége volt az ünnepélynek Jack Mc. Lachlan, angliai unitárius lelkész, aki közvetlen előadásában európai körutján szerzett élményeit ismertette. A művészi számokat, Beczássy Kató, Iszlay Magda, Eitler István és Artur, és Nagy Sándor látták el. Az ünnepély Mikó Tibor zárószavaival ért véget. — Az egyesület megkezdette szemináriumi előadásainak sorozatát márc. 20-án az első előadást Jack Mc. Lachlan lelkész tartotta, aki beszámolt az angliai egyetemi élet előttünk részben ismeretlen új vonásairól. A második előadást ápr. hó 7-én este dr. Ujlaki Géza ügyvéd tartotta: Társadalmunk átalakujása és annak közjogi követelményei címmel, dr. Iván László szemináriumi vezető elnöklete alatt. Mindkét előadáshoz számos érdekes és értékes felszólalás történt. A legközelebbi előadások időpontját és címét nyomtatvány útján fogjuk közölni.

Böloni Farkas Sándor Iparosok és Kereskedők Köre közgyűlését 1933 márc. hó 26-án tartotta meg, melyen a régi vezetőséget egynéhány új taggal felfrissítve újraválasztották, akik nekiindultak a lelkes munkának és ápr. hó 9-én vasárnap este a Misszió Ház Szeretivendégség termében nagyszerű baráti találkozót rendeztek, ahol a tagok teljesen megtöltötték a nagy termet s lelkes hangulatban kedves és értékes órákat töltöttek együtt.

Uj keblí tanácsosok. A március 26-án tartott budapesti egyházközségi közgyűlés új keblí tanácsokul első ízben megválasztotta három évre: dr. Ujlaky Géza ügyvédet és egy évre dr. Csegezy Árpád kir. törvényszéki bírót. Az újonnan megválasztottakra Isten áldását kérjük s hisszük, hogy velük a budapesti keblí tanács értékes munkásokkal gazdagodik.

Adófizetés bélyegeken. Liebenberger Károly afia javaslatot terjesztett a gazdasági bizottság elé, hogy a hívek a kisebb egyházi adót pengős bélyegekkel fizethessék. Elgondolása szerint a bélyegjegyen templomunk, vagy egyik egyházi nagyságunk képe lenne. Ezek a bélyegek az egyházi adó nyugtakönyvére lennének ragaszthatók a pénzeszedő által. Az elgondolás nagyon érdekes. Köszönet illeti

a javaslattevőt, hogy a mai nehéz időben az egyháziadó kis összegekben való fizetésének gondolatát megvalósíttatni törekedett. A terv ezúttal még nem érett meg a hivitelre de keresni kell a módosított megoldást, hogy az egyházi adó havi részletekben is befizethető legyen. Nagyon jelentős összegek vannak hátralékban csak azért, mert a szegényebb hívek 1 pengős részlet befizetésével nem akarnak bajlódni. Nagyon kérjük a híveket, hogy adóikat siessenek részletekben is befizetni, mert az egyháznak erre nagy szüksége van.

(dr. t. gy.)

Kriza János „Vadrózsák“ c. gyűjteménye szinpadon. Kriza János püspökünk „Vadrózsáiból“ Ignác Rózsa és Köpeczy Boocz Lajos „Cifra szöites“ címen szinjátekot állítottak össze, ami I. év május 7-én d. e. 11 órakor kerül kiváló székely művészek játékkal a Kamara színház szinpadjára. Olcsó jegyek kaphatók a Misszió Ház lelkészi irodáján (IX. Rákos u. 3. Tel: 893—77.)

Az Unitárius Énekeskönyv új kiadás előtt áll. Az E. K. Tanács felkérte a lelkészeket és énekvezéreket, hogy husvétig küldjék be észrevételeiket.

Az Országos Gyermekevédő Liga központi helyiségeit I. évi március hó 20-tól kezdődőleg V. Báthory-utca 7. sz. alá helyezte át

Vidék.

Mezőturi első Istentiszteletünkön 46 lélek vett részt, s 29 hívünknek osztott urvacsorát Ferenc József lelkész. A helybeli és környékbeli hívek nagy örömmel vették az egyházi élet feléledését s tb. gondnoknak Szücs Sándor, gondnoknak dr. Kis Árpád, pénztárosnak Lándory Ilona tanítónő fiait választották meg. Az urvacsorai kenyeret és bort Szücs Sándor és neje továbbá Arany József és neje adták.

Dévaványai unitárius híveinket meglátogatta Ferencz József lelkész s márc. 27-én d. u. Istentiszteletet tartott 31 hívő részére. A hajdan szépen fejlődő gyülekezet ma a szomorú elszorulás képét mutatja. A templomban jelen volt 31 lélek közül csak 16 volt unitárius Szarka Lajos főgondnok és Borsi János pénztáros lelkes fáradozással igyekeznek új életet teremteni. A gyülekezet lévita gondozója Benke Gyula tanár afia. Híveink azonban szeretnék, ha gyakrabban lenne alkalmuk lelkészi szolgálathoz.

Kecskeméten megtartottuk az első Istentiszteletet, ahol dr. Csiki Gábor lelkész 20 hívünknek osztott urvacsorát. Az Istentiszteleten a ref. templomban nagyszámú ref. hallgatóság vett részt. A szorvány lelkes vezetői Kecskeméten dr. Pap Ádám és P. Buzogány Lajos, akiket ebbeli munkájukban környéken lakó híveink lelkes szeretettel támogattak. Az urvacsorai kenyeret és bort dr. Pap Ádám adta.

Sashalomban 1933 márc. 19-én tartotta meg az első Istentisztelet Ferencz József lelkész. A környékbeli hívekkel együtt majdnem ötvenen vettünk részt a közös imádkozásban. A megalakult szorványgyülekezet gondnokául Kiss Jakab állami tanítót, szorványgondozókul Patakfalvy Károly mátyásföldi, Bodóczy József rákos-szentmihályi és Páll Miklós sashalomi fiait választotta meg. Az új szervezkedést a bpesti egyház presbitériuma

névében Bodóczy Gáborafia a bpésti X. Máv. telepi szorvány gondnoka üdvözölte. A tegközelebbi Istentiszteletet urvacsoraosztással egybekapcsolva ápr. hó 17-én d. u. 4 órakor tartja meg Ferencz József lelkész.

Békésen 1933 május hó 7-én megtartjuk első Istentiszteletünket, melyre békési, békéscsabai és környékbeli hiveink készülnek összegyülekezni. Békésen Horváth István és Ozsváth András, Békéscsabán dr. Benedek Lajos, dr. Gál István és Végh Gyula lelkes támogatása mellett kezdtük meg a hivek összegyűjtését és meglátogatását. Az urvacsoraosztással egybekötött Istentiszteleten a szolgálatot Ferencz József lelkész látja el.

Orosházán Biró Lajos lelkész végzi a reorganizáció munkáját, s törekvéseinek lelkes támogatója Kiss Dániel állami tanító.

Gyulán tovább folytatja a missziós munkát dr. Csiki Gábor lelkész, aki a hivek hívására ápr. hó 30-án tart Istentiszteletet.

Szegeden május hó 9-én a Dávid Ferenc Egylet és a Brassai Egyesület ottani csoportjainak rendezésében vallásos és hazafias ünnepély lesz, melynek előkészítésén szegedi egyházunk vezetői, dr. Gelei József és dr. Gyulai Zoltán professzorok, dr. Veress Gábor máv. üzlelvezető és az ifjuság Inczeffy Geza vezetésével fáradoznak. Az estélyen imáit Ferencz József, bibliamagyarázatot Biró Lajos, előadást dr. Csiki Gábor és dr. vitéz Nyiredy Géza tartanak.

Szörványhitotatásunk egyik örvendetes eseményként mondom el, hogy február havi missziós utam után szörványban lakó hiveink gyermekei részére hittankönyveket küldöttünk az Iratmisszió útján. Márciusi utam egyik legszebb elményént azok a percek kepeztek, amikor ifj. Végh Gyula Békéscsabán és ifj. Gyöngyösi József pusztabánrévén összetett kézzel imádkoztak el megküldött hittankönyveikből megtanult unitarius imádságokat. Vajha, ősszel az egész vonalon megindulna szörványban élő hiveink gyermekeinek unitarius hitoktatása.

F. J.

Az Országos Magyar Proestáns Diákszövetség Debrecenben megrendezett első protestáns diáknapiján Ferencz József tartott előadást az erdélyi magyar ifjuság helyzetéről és küzdelmeiről. A konferencián szépen bontakozott ki a megújódni készülő protestáns szellem, sajnálatos állapototunk meg az egyházi vezetők teljes hiányát, valamint az ifjuság egy részének a baloldali társadalmi irányokkal való tulságos foglalkozását.

Erdély.

Kolozsváron a D. F. Egylet keretein belül megalakult a férfiak szövetsége abból a célból, hogy az unitarius férfiakat az egyház élete iránt nagyobb érdeklődésre és behatóbb munkára irányítsa. A szövetség elnöke dr. Pálffy László lett. A szövetség minden vasárnap délelőtt megbeszélést tartott, amelyeken különböző előadók röviden ismertettek egy-egy mai életbe vágó kérdést. Minden alkalommal vita követte az előadásokat. Március 19-én pedig a kollégium tornatermében teaestélyt tartottak, amelyen megvendégelték a külső városrészek családjait, hogy ezáltal is bizonyítsák, hogy az unitarius gondolkodás is nagyon al-

ka'mas a modern közösségi törekvések ápolására. Az estély szép műsor egészítette ki. Hasonló irányú találkozások meg fognak ismétlődni!

A D. F. Egylet belmissziói bizottsága Kolozsvárt a hitélet bensőségebbé tételére a város külső részein bevezette a vasárnap délutáni családi Istentiszteletet, Négy helyen (Monostor, Pata, Iristelep, Nádastetep) kezdtek meg egy-egy családi hajlékban a körzeti Istentiszteleteket, amelyek 30—50 unitarius lélek vett részt. A hiveket előzőleg a Nőszövetség tagjai keresték fel s buzdították a családi találkozások látogatására. Három helyen a hivek lelki szükségleteinek kielégítésére népkönyvtárat nyitottak meg, melyben számos unitarius füzetet és iratot helyeztek el.

Az erdélyi Nőszövetség új szervezete. Eddig is sok unitarius egyházközségben alakult meg a helyi Nőszövetség, amely áldásos működésével segített a lelkésznek különösen a karitatív működés terén. Most végre eljött az ideje, hogy a különböző helyi szervezetek egy új alapszabályzat alapján egységes és egyetlen szövetségbe tömörüljenek. Az új, egész Erdélyre kiterjedő szövetség „Dávid Ferenc Unitarius Nőszövetsége” néven március 16-án tartott közgyűlésen alakult meg a helybeli és vidéki kiküldöttek részvételével. Az egyetemes szervezet elnöke dr. Boross Györgyné püspökné lett. Ügyv. alelnökké Csifó Salamonné theol. tanárné, főtítkárrá Ürmösi Károlynét választották.

A kolozsvári Nőszövetség mint a D. F. Nőszövetségének helyi tagozata ugyanekkor az új alapszabályok értelmében megalakult. Elnöke lett Vajna Lajosné br. Diószeghy Ilona, titkára Lőrinczy Zoltánné.

A Dávid Ferenc Egylet választmánya (Erdélyben) felhívta az Unitarius közlöny szerkesztőjét, hogy az egylet föladataival és az Unitarius Közlöny irányával meg nem egyező vagy személyeskedő közleményeknek ne adjon helyet. Ezt az igazán unitarius szellemű, nemes határozatot őszinte örömmel üdvözöljük.

Bölönben az ifjusági egylet tagjainak száma 115. Az ifjuság minden vasárnap *testületileg* vesz részt az Istentiszteleten, ahonnan az iskolába vonulva tartja meg összejövetelét. Az összejöveteleik tartására a legnagyobb iskolaterem sem elég, ezért az egyesület elhatározta, hogy saját áldozatkészségével a gabonás épületet átalakítja kulturházzá segítségül kérve az iparosok köz munkáját. Ugyanitt a Nőszövetség minden vasárnap este 7 órakor tartja összejöveteleit énekléssel, imával, felolvasásokkal egybekötve. A nőszövetségi gyűlések is olyan látogatottak, hogy a részt venni akarók számára az eddigi helyiségek kicsinyek.

Bethlenszentmiklóson 1932-ben alakult meg a Nőegylet. Vasárnap délután tartja összejöveteleit, amikor éneket tanulnak s a lelkész biblia magyarázatot tart. Több vallásos estélyt is rendeztek.

Bukaresti unitariusok. A bukaresti unitariusok megszervezését — mint már korábban jelentettük — Lőrinczy Dénes lelkész vette a kezébe. Örömmel adjuk hírül, hogy már az első istentiszteletüket február 26-án a református elemi iskola tantermében meg is tartották s ezentúl minden vasárnap délelőtt 10 órakor tartanak istentiszteletet.

Az első alkalommal 28 imádkozó székely vett részt a templomozáson, de remélhető, hogy számuk meg fog növekedni hiszen Bukarestben valószínűleg százszámra élnek magyar unitáriusok.

Az ifjúsági egyesületek egyetemes szervezetének utazótitkára Kovács Domokos februárban tizenhét erdélyi unitárius község ifjúságát kereste fel. Ez alkalommal a Maros-kör területén rendezte szervező körútját s mindenütt a legjobb benyomásokat szerezte. Az unitárius ifjúság él s nagy erővel szervezkedik. Hetenként egy-két napon tartják összejöveteleiket teaestélyekkel, bibliasmeretetéssel stb. egybekötve. Ma már saját külön ifjúsági lapjuk van. Kévekötés címmel, amely havonta egyszer nyolc oldalas terjedelemben jelenik meg. S a missziói szellem sem hiányzik belőlük, mert hóban, sárban, fagyban egyaránt járják modern apostolokként a falvakat.

Ifjúsági napokat rendez most már nemcsak nyáron az ifjúsági konferencia alkalmával, hanem télen is, mikor nincs munkaidő, a falusi ifjúság részvételével az egyetemes ifjúsági szervezet. Január és február havában az udvarhelyi és kereszturi kör ifjúsága részesült az ifjúsági napok áldásaiban. Az ifjúsági munka vezérei mind a fiatal lelkész-nemzedékből kerülnek ki.

Halottaink; ótordai Székely József főgimn. ny. tanár, élete 76. évében, március 15-én Kisujszálláson elhunyt. Isten vigasztalja meg a szomorú szíveket!

Gyermektelen házaspár lakást fűtést, világítást kaphat, ha az asszony takarít, mos, vasal. A férjnek megélhetése kell hogy legyen. Jelentkezzen dr. Lévyayéknál, VI., Andrássy-út 92. I. em. 3. Jelentkezési határidő: április 15. délután 2—3-ig.

HIVATALOS RÉSZ

Sz. 72—1933. **Meghívó.** *Unitárius Egyházi Igazgató Tanácsunk* 1933. április 21-én (péntek) délután 5 órakor a tanácsteremben *évnegyedi rendes ülést* tart, melyre a Tanács tagjait szeretettel meghívjuk. Budapest, 1933. április 3. *Józan Miklós* s. k. püspöki vikárius, *dr. Mikó Ferenc* s. k. főgondnokhelyettes. *Tárgysorozat:* 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv hitelesítése. 3. Elnökileg elintézett és folyó ügyek. 4. Budapesti ecclesia beadványa belmissió ügyében. 5. Államsegély felosztása. 6. Számadások: Közalap, Nyugdíjalap és Dávid Ferenc fillérialap. 7. Missió Ház jelentése. 8. Jelentés a „Kert” és „Erdő” címen tartott gyűjtésről. 9. Előterjesztés a „Nyugdíjalap” gyarapítására. 10. Időközben érkező ügyek. 11. Indítványok (írásban előre). *NB.* Állandó vegyes Bizottság ülése: 1933. apr. 18. (kedd) délután 5.

Sz. 77—1933.

MEGHÍVÓ.

Duna-tiszamenti Unitárius Egyházkörünk Budapesten (V., Koháry-utca 4.) 1933. május 14-én

(vasárnap) délelőtt 9 órakor a tanácsteremben tarja

évi rendes közgyűlését,

melyre a belső embereket, az egyházközségek képviselőit és egyházi tanácsos afiait szeretettel meghívjuk.

Budapest, 1933. április 15.

Dimény Mózes s. k.
körü f. gondnok.

Józan Miklós s. k.
esperes p. v.

Tárgysorozat: 1., Elnöki megnyitó. 2., Közügyigazgató imája. 3., Megbízó levelek: megalakulás. 4., Felsőbb rendeletek és törvények. 5., Eskütétel. 6., Esperesi jelentés. 7., Tanügyi jelentés. 8., Egyházi államsegély kiosztása. 9., Balácsy Prot. Alapítvány osztaléka. 10., Számadások: Közalap — Nyugdíjalap. 11., Előterjesztés a „Nyugdíjalap” gyarapítására. 12., Belmissió terveze. 13., Választás: a közigazgatási bíróság és fegyelmi bíróság újra szervezése. 14., Indítványok (írásban — május 8-ig.) 15. Jövő közgyűlés helye és ideje.

Ünnepi istentisztelet a templomban *d. e.* 11 órakor: imát mond és predikál *dr. Iván László*, hitoktató lelkész. Énekvezér: *Boros Áron* — Hódmezővásárhely.

Közebéd: *d. u.* 1 órakor a „Magyar Világ” külön termében (V. Alkotmány-u. 31.) — Kedvezményes féláru vasuti jegyeket válthat mindenki a Nemzetközi Vásár alkalmából. — Vidéki vendégeinket a „London”-szállóban szállásoljuk el. Jelentkezést a szállásra és a közebédre május 11-ig elfogad az unitárius lelkészi hivatal (V., Koháry-u. 4.)

A szegénygondozás céljaira adományozott összegek 1932. évi elszámolása az Unit. Nőszövetség által: A) Bevételek: áthozat 1931. évről 118'63P., megtakarítás egyes főzéseknél 11'21P. kiskönyvek árából megtérült 6'32P. Közvetlenül befolyt adományok 112'20P., kiskönyveken befolyt adományok 426'50 P. Összes bevételek 674'86 P. B) Kiadások: 72 esetben pénzsegély 348'30 P., egyet. ifjak vacsorája 114'50 P., egyet. hallgatók ebédjéhez 50'08 P., 20 drb. ingyenebédjegy 32'06 P., élelmiszercsomagok 18'01 P., egy tanuló villamos költségei 13'72 P., portó, vegyes kiadások 3'19 P. Összes kiadások 579'94. P. Maradvány az 1933. évre 94'92 P. A számadás átnézetett és rendben találtatott. Józan Miklósné s. k. elnök Barabás Istvánné s. k. pénztáros, Bíró Lipótné, vitéz dr. Nyiredy Gézané a számv. biz. tagjai.

E számadás egyes bevételi tételeinek részletezése. Közvetlenül a Nőszövetség pénztárába adakoztak: Vitéz Kozma F. né 20 P., Kárpáti E. dr. Kisgyögy S. né dr. Molnár D. né, dr. Iván L., N. N., Schwimmer I. né 10-10 P., Kovács J. 12'20 P. Bencze B. né, Péterfy I., Molnár J. 6-6 P. Bencze B. né 2 P. Összesen 112'20 P. Kiskönyveken gyűjtöttek: Schey E. né 15. számú könyv (utalv.) 23 P., Nyiredy E 5 sz. k. 57 P., özv. Ráduly J. né 14 sz. k. 19'50 P., Pausperl K. né és Varga I. né 26 sz. k. 112'50 P., Költő A. né 24 sz. k. 10'50 P., Józan M. né 1 sz. k. 55'50 P., Barabás I. né 2 sz. k. 31'50 P., dr. Enyedy R. né 20 sz. k. 2 P., Polgár M. 4 sz. k. 16 P., vitéz dr. Nyiredy G. né 9 sz. k. 57'50 P., Bíró L. né 8 sz. k. 27 P., Bodnár I. né 35 sz. k. 2'50 P., Nagy I. né 38 sz. k. 6 P., Gáthy F. né 36 sz. k. 6 P., összesen 426'50 P.

Istentiszteleti sorrend április második felében

H O L	Melyik napon	Mely órában	Szolgálatot végzi
A., Templomokban:			
V., Koháry-utca 4.	14. 16.	d.e. 11.	Józan Miklós
"	17. 23.	"	Barabás István
"	30. (R.)	d.e. 11 ¹⁵	Bartók Géza
IX., Rákos-utca 3.	14. 16. 23.	d.e. 10.	Dr. Csiki Gábor
"	17. 30.	"	Ferencz József
B., Körzetekben:			
X., M. Á. V. Telep imaház	23.	d.u. 4.	Ferencz József
C., Pestkörnyéken:			
Pszterzsébet Erzsébet-u. el. isk.	16.	d.u. 4.	Ferencz József
Psztlőrinc-Állami telep Kultúrház	16.	d.e. 9.	Pethő István
Rákospalota Máv. telepi isk.	23.	d.u. 4.	Barabás István
Sashalom, Kossuth-téri állami elemi iskola	17.	"	Ferencz József
D., Vidéken:			
a., Debrecen, Hatvan-u. 24. Unitárius Imaház	17.	d.e. 0.	Dr. Csiki Gábor
b., Gyula, Református templom	30.	d.e. 11.	Dr. Csiki Gábor
c., Kaposvár, Ref. templom	30.	"	Józan Miklós

Nb! Aláhuzott helyeken *Urvacsoraosztás* is lesz. — *Nagypéneke* mind a két templomban — *Passió-éneklés*.

Enekeskönyv,
imakönyv,
unitárius irodalom

Kapható az UNITÁRIUS
IRATMISSZIÓNÁL V. k.,
Koháry-utca 4. I. emelet,
8. — Nyitva csütörtökön
5-7, vasárnap 12-1-ig.

POSTAI SZÁLLÍTÁS 10 SZÁZALÉK FELÁRRAL.

berde lajos

unitárius cipésmester
jutányosan vállal
minden munkát

Lakik: II., Batthyány-utca 48.
Hó- és sárcipőt is készít.

Unitárius hittest-
véreknek ked-
vezményesen
dolgozik

**NAGY
ÁRON**
asztalosmester

VII., Károly krt. 9. Telefonhívó: 33-0-73.

Dr. TIHANYI
GYÖRGY

fogorvos rendelője
Budapest, VII., Tö-
köly-ut 9. szám II.
emelet 1. — Ren-
del: 12-1/2 és 3-6
órák alatt. — Uni-
tárius betegeknek
kedvezmény.

Felelős kiadó: Dr. Iván László

Istentiszteleti sorrend május első felében.

H O L	Melyik napon	Mely órában	Szolgálatot végzi
A., Templomokban:			
V., Koháry-utca 4.	7.	d.e. 11.	Barabás István
"	14.	"	Dr. Iván László
IX., Rákos-utca 3.	7.	d.e. 10.	Dr. Csiki Gábor
B., Körzetekben:			
X., M. Á. V. Telep imaház	7.	d.u. 4.	Dr. Csiki Gábor
C., Pestkörnyéken:			
Csepel Templom-téri polg. isk.	7.	d.e. 11.	Pethő István
D., Vidéken:			
a., Békés — Ref. főgimnázium díszterme	7.	d.e. 10.	Ferencz József
a) Debrecen Hatvan-utca 24. Unitárius Imaház.	7.	"	Józan Miklós

NB! — Május 14.-én (vasárnap) délelőtt a Koháry-utcai templomban, a Dunatiszamenti Unitárius Egyház ör közgyűlése alkalmából ünnepi istentisztelet. — Aláhuzott helyen *Urvacsoraosztás* is lesz.

GÁBOR ANTAL FATELEPE

Budapest, IX. kerület,
Remete-u. 11. szám.
Butor, épület és tűzifa
állandóan raktáron.
Telefon: 41-2-54. sz.

UNITÁRIUS ÉRTESITŐ

SZERKESZTŐSÉGE
ÉS
KIADÓHIVATALA
LEGJUTÁNYOSSAB-
BAN FELVESZ

H I R D E T É S E K E T

Máté Ernő, Budapest, VIII., József-utca 61.